

"סוד החשמל"

לחבר בין תורת הנגלה לתורת הנסתר

דף מתוך סדרת הספרים

פרשת דברים [חזון] תשע"ג תהא שנת גאלת עולמים.

[מותר לצלם לזיכוי הרבים].

מאמר חדש לפרשת דברים על דרך פלפול ההלכה.

מאת הרה"ג ר' מרדכי קרליבך שליט"א מחבר הספרים 'חבצלת השרון'

מופיע בעמוד י"ב.

מאמר חדש על הכותל המערבי לכבוד שבת חזון.

תשע"ג בגימטריא שבת חזון. ובגימטריא כותל מערבי.

הקשר בין הכותל המערבי לשבת קודש.

כי לישראל עמך נתתו באהבה, לזרע יעקב אשר בם בחרת, ס"ת
הכותל המערבי.

מלוי שב"ת שי"ן בי"ת ת"ו בגימטריא כותל.

הר"ת של פייסקאות ה'לכה דודי' בגימטריא כותל. וכן הר"ת של כל
המזמורים שאומרים בקבלת שבת עד לכה דודי, בגימטריא כותל.

מצינו בזהר (משפטים קטז): **שבועה היא העולם הזה שהשכינה התחתונה כותל מערבי מגורים שלה**. נראה
לבאר דברי הזהר **דשבועה היא מלשון שבע** המסמל את העולם הזה, דהשבועה פועלת ונותנת כח במספר שבע,
בשכינה התחתונה, ששורה בתוך הטבע בעולם הזה דרך הכותל המערבי. מה שאין כן נדר הוא בחינת העולם הבא המסמל
את השמיני, כמובא בזהר שם שהנדר מקדש את החפץ וממשיך עליו קדשה מהשמיני, שנקרא עולם הבא. נראה דלכן היו
נשבעים בשם אלהים כמובא בגמרא (ברכות כד:) **דשם אלהים בגימטריא הטבע** והוא פועל בתוך הטבע בעולם הזה.
נראה דלכן הסמיכה התורה בעשרת הדברות, את הדברה של **"לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא"** (שמות כ, ז),
לדברה של **"זכור את יום השבת לקדשו"** (שם ח), דשניהם שייכים למספר שבע. וכשם שצריך לשמר שבת, כך
צריך שלא לשבע לשקר. דהנשבע לשקר פוגם בכבוד השבת במספר שבע. וכן מצינו בגמרא (שבת ב.) שמקשרת את
המשנה הראשונה של מסכת שבת **יציאות השבת שתים שהן ארבע**, למשנה הראשונה במסכת שבועות **שבועות**
שתים שהן ארבע. וכן מצינו בזהר (משפטים קטו): **שבועת ה', היא שכינה, בת יחידה. ולא לחנם תקנו שלשת**

בְּנֵי אָדָם לִפְטוֹר אוֹתוֹ, אֲלֵא ש' שֶׁל שַׁבָּת, שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאָבוֹת, בֵּת יַחֲדָה, שְׁבוּעָה שֶׁהַשְּׁתַּתְּפָה בָּהֶם. וְכו' שְׁבוּעָה הִיא הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה כְּתוּל מֵעֲרָבֵי מְגוּרִים שְׁלָה וְרוֹאִים שֶׁהַזֶּהר מְקַשֵּׁר אֶת עֲנָן הַשְּׁבוּעָה עִם הַשַּׁבָּת וְעִם הַכְּתוּל הַמֵּעֲרָבִי. שְׁכָשֵׁם שֶׁג' אָבוֹת מִשְׁפִּיעִים אֶת שְׁפַע הַשַּׁבָּת כִּן שְׁבוּעָה צְרִיכָה הִתְרָה עַל יְדֵי ג' אֲנָשִׁים.

מוֹבָא בְּלֻקָּת לְהָאֲרִיז"ל (פ' בראשית ע' כו) שֶׁמִּשְׁעָה חֲמִישִׁית שֶׁל יוֹם הַשָּׁשִׁי נִתְּוֹסֵף קִדְשָׁה בְּעוֹלָמוֹת, וּמִתְחִילִין הֵם לְעֹלוֹת. הֵינּוּ שֶׁהַשְּׁפַעֵת קִדְשֵׁת הַשַּׁבָּת מִתְחִילָה מִשְׁעָה חֲמִישִׁית שֶׁל יוֹם ו' סְמוּךְ לַחֲצוֹת. נִרְאֶה דְלָכֵן מוֹבָא בְּסִפְרֵים שְׁבִיּוֹם ו' אַחַר חֲצוֹת, נִמְצְאִים הָאָבוֹת הַקְּדוּשִׁים בְּכְתוּל הַמֵּעֲרָבִי, דְּבִזְמַן זֶה שׁוֹרָה קִדְשֵׁת הַשַּׁבָּת עַל יְדֵי ג' הָאָבוֹת, שְׁמִתְחַבְּרִים בְּמַלְכוּת שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה תִּתְּאָה שְׁנִמְצָאֵת בְּכְתוּל הַמֵּעֲרָבִי. כְּפִי שֶׁהַבְּאֵנוּ מִהַזֶּהר שֶׁהַסּוּד שֶׁל שְׁבוּעָה וְשַׁבָּת הוּא הַמְּסֻפָּר שֶׁבַע שְׁשׁוֹרָה בְּשְׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּכְתוּל הַמֵּעֲרָבִי. וְזֹאת הַכּוֹנֵה שֶׁהָאָבוֹת נִמְצְאִים בְּכְתוּל, שֶׁהַשְּׁפַעֵת הַג' אָבוֹת נִמְצָאֵת בְּכְתוּל בְּשְׂכִינָה תִּתְּאָה.

שְׁמַעְתִּי מִהָאֲדָמוֹר מְקַאֲמֵרְנָא ר' יַחֲזֵק שְׁלֵמָה סְפָרִין שְׁלִיט"א שְׁנִסַּח הַתְּפִלָּה שְׁנִאֲמָרָה עַל הַשַּׁבָּת, כִּי לְיִשְׂרָאֵל עֲמָן נִתְּוֹ בְּאֵהָבָה, לְזַרְעֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בְּחֵרֶת, ס"ת הַכּוֹתָ"ל הַמֵּעֲרָבִי, וְכֵן מְלוֹי שְׁבִ"ת שִׁ"ן בִּי"ת ת"ו בְּגִימְטְרִיא כּוֹתָל. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁשֵׁם יוֹרְדֵת קִדְשֵׁת שַׁבָּת לְעוֹלָם, וּמִשָּׁם ה' נוֹתֵן אֶת הַשַּׁבָּת, לְיִשְׂרָאֵל עֲמָן נִתְּוֹ בְּאֵהָבָה. וְלָכֵן אוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹנוֹת שֶׁל מְלוֹי שְׁבִ"ת בְּגִימְטְרִיא כּוֹתָל, כִּי בְּכּוֹתָל הַשְּׁפַעֵת שֶׁל הַשַּׁבָּת יוֹרֵד לְמִטָּה, בְּבַחֲיַנֵּת סוּף הַמְּלוֹי שְׁמִסְמַל אֶת סוּף הַהַשְּׁפַעֵה. וְכֵן מְסֻפָּר עַל הָאֲדָמוֹר ר' רַבִּי אֶלְעָזָר מְנַדֵּל בִּידְרַמֵּן מְלַעְלוֹב זצ"ל שֶׁאָמַר שֶׁהוּא אוֹמֵר לְכַתֵּל 'גוֹט שַׁבָּת', וְהוּא שׁוֹמֵעַ בֵּת קוֹל מִבֵּין הָאֲבָנִים שֶׁעוֹנָה לוֹ בְּחִזְרָה 'גוֹט שַׁבָּת'. וְעוֹד הוֹסִיף הָאֲדָמוֹר מְקַאֲמֵרְנָא שְׁלִיט"א שֶׁהָר"ת שֶׁל פִּיסקָאוֹת ה'לְכָה דוֹדִי' שֶׁהֵם ל' שֶׁל לְכָה דוֹדִי, יַחַד עִם שֵׁם הַמַּחְבֵּר שְׁלֵמָה הַלְוִי בְּגִימְטְרִיא כּוֹתָל. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁאַחֲרֵי הַרְמָז כּוֹתָ"ל אוֹמְרִים בְּאֵי בְּשָׁלוֹם לְקַבֵּל אֶת קִדְשֵׁת הַשַּׁבָּת שְׁבָאָה דְרַךְ הַכְּתוּל. וְכֵן הָר"ת שֶׁל כָּל הַמְּזֻמְרִים שְׁאוֹמְרִים בְּקַבְּלַת שַׁבָּת עַד לְכָה דוֹדִי, לְכוּ נְרַנְּנָה, שִׁירוּ, יְהוֹ"ה מֶלֶךְ, מְזֻמּוֹר, יְהוֹ"ה מֶלֶךְ, מְזֻמּוֹר, בְּגִימְטְרִיא כּוֹתָל. כְּפִי שֶׁבְּאֵרְנוּ שֶׁדְרַךְ הַכְּתוּל מְקַבְּלִים אֶת קַבְּלַת הַשַּׁבָּת.

וְעוֹד הוֹסִיף הָאֲדָמוֹר מְקַאֲמֵרְנָא שְׁלִיט"א לְבָאֵר אֶת הַמְּנַהֵג שְׁפוֹסְעִים כְּמָה פְּסִיעוֹת לְאַחֹר בְּצוּרָה הַפּוֹכָה כְּשִׁיּוֹצְאִים מִהַכְּתוּל, לְרַמֵּז שְׁרוּצִים כְּבָר לְהִיּוֹת בְּפָנִים מְעַבֵּר לְכַתֵּל, כִּי הַפּוֹךְ אוֹתִיּוֹת הַכּוֹתָ"ל הֵן לְתוֹכָהּ, וְכִנְסַח הַתְּפִלָּה, וְכִסָּא דוֹד עַבְדֵּךְ מִהֵרָה לְתוֹכָהּ תִּכְיִן. וְנִרְאֶה לְהוֹסִיף שֶׁהָרִי מוֹבָא בְּרַמְח"ל ('אוֹצְרוֹת רַמְח"ל' ע' רנא) שֶׁהַכְּתוּל הַמֵּעֲרָבִי הוּא בַּחֲיַנֵּת לוֹז שְׁבִבִית הַמְּקַדָּשׁ, וְכִמוֹ שְׁמִצִּינוּ בְּמִדְרָשׁ (ויק"ר יח, א) הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיץ אֶת הָאָדָם לְעֵתִיד לְבוֹא מְלוֹז שֶׁל שְׁדָרָה. כִּן יִהְיֶה מְקוֹם זֶה יְסוּד לְבֵית הַמְּקַדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי, וּמִהַכּוֹתָ"ל נִזְכָּה לְתוֹכָהּ תִּכְיִן.

וְנָבִיא אֶת דְּבָרֵי הַרְמַח"ל: בְּאָדָם נִשְׂאָר עֵצֶם אֶחָד בְּקֶבֶר הַנִּקְרָא לוֹז, וְעֵלְיוּ יִבְנֶה הַגּוֹף בְּתַחֲתֵת הַמַּתִּים, וְיִשׁ שֵׁם גַּם חֵלֶק מִהַנְּפֹשׁ וְהִיא הַנִּקְרָאֵת הַבְּלָא דְגַרְמִי, וְכֵן הוּא בְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ נִשְׂאָר הַכּוֹתָל הַמֵּעֲרָבִי, וְהוּא סוּד זֶה הַלוֹז שְׁעֵלְיוּ יִבְנֶה הַבְּנִין לְעֵתִיד לְבֵא, וְאוֹתָהּ הַקְּדָשָׁה הַשׁוֹרָה עֵלְיוּ נִקְרָאֵת הַבְּלָא דְגַרְמִי. וְכֵן מוֹבָא בְּלֻקוֹטֵי הַש"ס' לְהָאֲרִיז"ל (יומא) מִשְׁאֲז"ל קִדְשָׁה רֵאשׁוֹנָה קִדְשָׁה לְשַׁעֲתָהּ וְקִדְשָׁה לְעֵתִיד לְבֵא, זֶה יוֹבֵן בְּמָה שְׁנִתְּבָאֵר אֲצֻלְנוּ כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהִיא שֵׁם קִדְשָׁה הִיא מְנַחַת שֵׁם רְשִׁימוּ בְּמִקְוָמָה, וְזֶה סוּד שְׂאֲרֵז"ל שֶׁלֹּא זֶה הַשְּׂכִינָה מְכּוֹתָל מֵעֲרָבִי, וְזֶה הוּא כְּעֵין הַבֵּל דְגַרְמִי הַנּוֹזֵר בְּעֲנָן הַתַּחְתִּי שֶׁהוּא רִשָּׁם אוֹר הַנְּשָׁמָה שֶׁהִתְּהַ בְּגוֹף וְלָכֵן נִשְׂאָרָה גַּם כֵּן הַקְּדָשָׁה לְעֵתִיד לְבֵא. וְאֵף עַל פִּי שְׁכָל מְקוֹם הַמְּקַדָּשׁ נִקְרָא לוֹז, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בראשית כח, יט) "וְאוֹלָם לוֹז שֵׁם הָעִיר לְרֵאשֻׁנָּה", הַכְּתוּל הוּא בַּחֲיַנֵּת לוֹז שְׁבִלוֹז. וְיִתְּכֵן שְׁזֹאת סְבָה נּוֹסֶפֶת לְפִסְיַעָה לְאַחֹר, כִּי עֵצֶם הַלוֹז נִמְצָאֵת בְּאַחֹר, בְּמִקְוֹם קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, בְּסוּד הַפְּסוּק "הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתוּלָנוּ". וְכֵן הַכְּתוֹב (שם מח, ג) "נִרְאֶה אֵלֵי בְּלוֹז" ר"ת אֲב"ן, הַמְּרַמֵּז עַל הַכְּתוּל הַמֵּעֲרָבִי.

מוֹבָא בְּסִפְרֵי 'בֵּן אִישׁ חִי' (שנה שנייה ויצא) כְּתוּבוּ הַמְּקַבְּלִים יִשׁ עֵצֶם בְּאָדָם שְׁאִינוּ נִהְנֶה מִשׁוּם אֲכִילָה, אֲלֵא כִּי

מן סעדה רביעית דמוצאי שבת, ועצם זה נשאר קים בקבר ואין שולט בו רקבון, והוא נקרא נסכוי, וגם נקרא לוז. נראה לבאר את הקשר בין עצם הלז לסעדת מלוה מלכה, דיש כלל בכל קדשה שמסתלקת שהיא משאירה רשימו מהאור. וכשם שכשמסתלקת קדשת השבת במוצאי שבת, היא משאירה רשימו בסעדת מלוה מלכה, שממנה יונקים ששת ימי החול, כך כשמסתלקת הנשמה מהגוף היא משאירה רשימו בעצם הלז ששם מתקשרת הנפש כשירדת להיות בקבר, ומשם תחזור לחיות לעתיד לבא. וכן בית המקדש שנחרב השאיר רשימו בכתל המערבי בבחינת עצם הלז, ומשם יונקים ישראל בזמן הגלות, ומשם יבנה בית המקדש השלישי לעתיד לבא. ולפי זה יש עוד טעם נפלא לקשר בין הכתל המערבי לשבת קדש, דזה גופא הטעם שקדשת השבת באה לעולם דרך הכתל, כיון שהיא באה מהמקום שבו היא הסתלקה והשאירה רשימו בפעם הקודמת, וכיון שהכותל הוא בסוד רשימו של בית המקדש, הרשימו הכללי של השבת מתחבר לרשימו שיש בכותל, כפי שנבאר שבית המקדש ושבת הם אותו אור, וכיון שבכותל מסתלקת קדשת השבת הכללית, שם היא מתחדשת בכל ערב שבת מהרשימו של השבת הקודמת. ולכן הכותל, הוא בבחינת שבת גם באמצע השבוע, כי שם שורה הרשימו של שבת. יוצא לדברינו שהכתל, ועצם הלז באדם, וסעדת מלוה מלכה, הם בחינת עולם, שנה, נפש; הכתל בעולם, עצם הלז בנפש, ומלוה מלכה בשנה. ויתכן שמכאן השתלשל בגשמיות שבמוצאי שבת באים להתפלל בכתל יותר משאר לילות השבוע. כי מוצאי שבת הוא סוד הכתל המערבי. ועוד טעם נראה לבאר את הקשר בין הכתל המערבי לשבת קדש, דמובא ב'מעבר יבק' לפי שיטה אחת שעצם הלז ניזון מסעדות שבת. וכיון שהכתל הוא בחינת עצם הלז, הוא בבחינת שבת.

מובא בספר 'בני יששכר' (שבתות ט, ב) שבית המקדש ושבת הם בחינת עולם ושנה, בית המקדש הוא מקום הקדשה בעולם, ושבת היא הזמן הקדוש בשנה. וכשאין בית המקדש מתגברת קדשת השבת, כיון שהשנה לוקחת גם את החלק של העולם. וכן מצינו שהתורה כוללת את שני הענינים בכתוב (ויקרא יט, ל) **"את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'".** ורבינו בחיי (ויקרא כו, ב) מפרש דבשני הענינים האלו יש בחינת זכור ושמור לכן התורה כוללת אותם יחד. וכן נראה שיש רמז בנסח ה'לכה דודי' מקדש מלך עיר מלוכה. קומי צאי מתוך ההפכה. רב לך שבת בעמק הבכא. שבית המקדש הוא בחינת שבת שבזמן הגלות נמצאת בעמק הבכא. וכן מובא בספר 'אדרת אליהו' ל'בן איש חי' (פ' ויקהל) **שהשבת ר"ת הד' שמות שיש לבית המקדש הר שדה בית תפלה.** וכן מובאות בספרי הגר"ש פינקוס זצ"ל כמה הקבלות שיש בין שבת לבית המקדש, כגון: מחילת עונות, בגדים מיוחדים, הטבת הגרות והדלקתו, רחיצה וטהרה, שלחן, מורא מקדש ומורא שבת. וכן מובא בספר 'כד הקמח' לרבינו בחיי. **ראויה מצות שבת שיתלה קיום בית המקדש על שמירתה, וחרבן המקדש על חלולה, ולא גלו ישראל מארץ הקדושה עד שחללו את השבת, אם כן ראוי שיהיה קיום בית המקדש תלוי בשמירת שבת. הא למדת שהגלות תלוי בענש חלול שבת והגאולה תלוי בשמירת השבת.** ואחרי שראינו שהאור של שבת ובית המקדש הם אותו אור, מובן מדוע הרשימו של שניהם מתאחד בכותל המערבי כדלעיל. וכן כתל בגימטריא המקדש.

מובא בסדור 'בית יעקב' שעצם הלז נקרא בתואל רמאה, דאף על פי שהוא נראה מת בגימטריא בתואל, הוא רמאי, כיון שעל פי האמת הוא שרש החיים. וכן נראה דבתואל אותיות בתול אל, היינו השם אל שהוא שרש החסד והחיים סתום בתוכו, ויתגלה לעתיד לבא. וכן מצינו בזהר (תולדות קלו) **"בת בתואל", בת בתו של אל.** ורואים שבתואל מרמז על שם א"ל. וכן מובא בספר 'שבילי פנחס' שיעקב קרא לעיר לזו בשם בית אל, כמו שכתוב (בראשית כח, יט) **"ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לזו שם העיר לראשונה".** לרמז על שרש הקשר של הלז עם בתואל ושם אל. וגם כאן יש רמז שרואים שג' אותיות מכותל נמצאות בביתואל, ורמאה נרמז בהמערבי. וכן בנסכוי יש רמז לכותל.

כתוב (ירמי טו, יט) **"כה אמר ה' אם תשוב ואשיבך לפני תעמד ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה"**. ובאר הרה"ג ר' אברהם פלדמן שליט"א את תבת **"מזולל"** שיש בה אותיות **לו"ז** בתוך אותיות **מ"ל**, היינו על ידי שמגיעים לנקדת הקדשה שהיא בסוד **לוז**, ומלים ומורידים את הקלפות שמסביב, אז מוציאים יקר מזולל לשוב אל ה'. וכן השתלשל בגשמיות שבפיתול המערבי מוציאים יקר מזולל, ונדלק הניצוץ היהודי של כלם, במקום הלז הכללי.

מובא ב'ספר הלכות' להאריז"ל (שופטים שנט) **"ואולם לוז שם העיר לראשונה"**, פרוש שמה של לאה הראשונה שהיא לאה שבאצילות, נקרא לוז. ונקרא שם זה, לפי שפרשו חז"ל שיש עצם אחד במקום הנחת קשר של תפלין שאינו מתקרב לעולם, וממנו מתגדל גוף האדם לעתיד לבא, והעצם זה נקרא לוז. ולפי שלא היה מאחורי ז"א, במקום הנחת קשר של תפלין, לזה נקראת לוז. ורואים שלוז הוא סוד קשר של תפלין, ויתכן שלכן השתלשל בגשמיות, בכיתול המערבי שהוא מקום הלז, שמקיימים שם מצות תפלין באופן מיוחד, היינו מביאים נערי בר מצוה להניח שם תפלין, ומניחים תפלין ליהודים שעדין לא זכו וכו', פי מקום זה הוא סוד קשר של תפלין, וכן הכתוב שבארנו על הכתול **"ואם תוציא יקר מזולל"** מרמז על תפלין שנקראים יקר.

מובא ב'לקוטי מוהר"ן' (פה) **אגוזים הנקראים לוזים, הם רומזים לבחינת לאה שהיא בערף, שהיא נקבא ראשונה, ואחר כך נכנסין לבית המקדש, שהוא בחינת יעקב קראו בית אל. וזהו שפרש רש"י שדרך לוז נכנסין לבית אל. וזהו נחמו נחמו". שתי פעמים נחמו גימטריא קדקד, שהוא בחינת ערף, שעל ידה נכנסין לבית אל. וזהו שלשה שבועות שהם עשרים ואחד יום שבין המצרים, וכנגדו באילן לוז. בשביל זה נוהגין לאכל ביצה בסעודה המפסקת בתשעה באב, כי הביצה נגמרת בעשרים ואחד יום, כמאמר חכמינו, זכרונם לברכה תרנגלת מולדת לעשרים ואחד יום וכו', וכנגדו באילן לוז. וזהו העצם לוז שיש בערף אדם, שישאר אחר כליון הגוף, וממנו תחדש בגין הגוף בשעת תחית המתים. וזהו עקר נחמותינו, בחינת נחמו נחמו, כי על הגוף נאמר "שכבי עד הבקר", שהוא עת התחיה, ונהנה בבקר ונהנה היא לאה", הינו עצם לוז, שעל ידה נתבנה הגוף. ערף גימטריא ש"נ ראשי תבות שבת נחמו. ומבאר לדברינו שהלז הוא הכתול המערבי, שהוא סוד האור שנסאר לנו בערף אחר החרבון בבין המצרים, וממנו יבנה הבית השלישי בסוד שבת נחמו.**

ועוד הוסיף האדמו"ר מקאמנא שליט"א שכותל בגימטריא הכתוב (במדבר יד, יד) **"ועננך עמד עליהם"**. ומבאר על פי דברינו במאמר 'חשמל סכה' שהשכינה במקום זה היא בסוד **ענו**, עוד מלפני שהיה בית המקדש שם, כפי שמצינו

במדרש (קה"ר ט, ז) **"וירא את המקום מרחוק מה ראה, ראה ענו קשור על ההר"**.

ועוד הוסיף האדמו"ר מקאמנא שליט"א שכותל בגימטריא **יסוד שבסוד**. ומבאר על פי הזהר (שמות ה:) שמקשר את המלה **"כתלנו"** בכתוב **"הנה זה עומד אחר כתלנו"** עם השכינה שלא יזה מהכתול המערבי. ו"זה" מסמל את היסוד כמובא בספר 'מלאך הברית' ל'בן איש חי' (פ' ראה). וכן מצינו בזהר (משפטים קטז:) שכותל המערבי הוא שתי מלים **כו"ו תל**, כ"ו מרמז על שם הו"ה כמנין כ"ו, ותל מרמז על הכתוב **"קוצותיו תלתלים"**. ובארנו במאמר 'חשמל תורה', שכתוב זה מרמז על חוטי החשמל שהם בבחינת שערותיו של הקדוש ברוך הוא. וזה לשון הספר 'ישמח משה' (פקודי) **עקר בגין הבית היה בשביל החרבון והגלות, שאלמלא רשם השראת שכינתו במקום הנבחר, כאמרם לא יזה שכינה מכתל מערבי, חס ושלום לא היו יכולים להתקיים**. ודבריו מבהילים שעקר בגין בית המקדש היה בשביל שלעם ישראל יהיה הכתול המערבי בזמן הגלות. והוסיף הרה"ג רבי אליעזר שלמה זוננשיין שליט"א שכותל בגימטריא ותן ברכה. וכן מובא בספר 'באר מים חיים' שהכתוב (ויקרא כו, ג) **"אם בחקתי תלכו"** אותיות כותל ומצינו במדרש (תנחומא ראה ג) **ברכות פתח באל"ף "אם בחקתי תלכו", וסיים בת"ו "ואלך אתכם קוממיות" שהברכות באות עליהם מאל"ף ועד ת"ו**. וכן כותל בגימטריא שפע.

ועוד הוסיף האדמו"ר מקאמרנא שליט"א שמאמר חז"ל **שֶׁהַשְּׂכִינָה בַּמַּעַרְב**, מופיע בגמרא בבא בתרא ב"ה ר"ת כותל המערבי. ועוד הוסיף ש**כּוֹתֵל** בגימטריא הכתוב (שמות ד, יח) **"לֶךְ לְשָׁלוֹם"**. וכפי שמצינו בגמרא (ברכות סד.) אמר רבי אבין הלוי, הנפטר מחברו, אל יאמר לו, **"לֶךְ בְּשָׁלוֹם"**, אלא **"לֶךְ לְשָׁלוֹם"**. שהרי יתרו שאמר לו למשה, **"לֶךְ לְשָׁלוֹם"**, עלה והצליח, דוד שאמר לו לאבשלום, **"לֶךְ בְּשָׁלוֹם"**, הלך ונתלה.

והוסיף הרה"ג ר' יוסף מרציאנו שליט"א שהסוגיא של תשעה באב שמדברת על מקדש ראשון ושני מפני מה חרבו, היא במסכת **יומא ט' ב'**, אותיות **יום ט' אב**. שהוא בגימטריא **חיים**, שמו של מלך המשיח שנוולד ביום ט' אב.

ונביא טבלה מהרה"ג ר' מתתיהו גלזרסון שליט"א בה רואים בפרשת ברית מילה והבטחת הארץ לאברהם, את המלים **הכותל בירושל"ם** בדלוג **70** אותיות. כפי שבארנו שהכתל הוא בסוד מספר **שבע** ושבת. וכפי שמצינו במדרש (במדב"ר יד, יא) שיש לירושלים **שבעים** שמות.

א	ד	20	אברהם וגוי	א	ד
א	ה		מאברהם מאברהם	א	ה
א	ו		דואברהם מאברהם	א	ו
א	ז		דואברהם מאברהם	א	ז
א	ח		דואברהם מאברהם	א	ח
א	ט		דואברהם מאברהם	א	ט
א	י		דואברהם מאברהם	א	י
א	יא		דואברהם מאברהם	א	יא
א	יב		דואברהם מאברהם	א	יב
א	יג		דואברהם מאברהם	א	יג
א	יד		דואברהם מאברהם	א	יד
א	טו		דואברהם מאברהם	א	טו
א	טז		דואברהם מאברהם	א	טז
א	יז		דואברהם מאברהם	א	יז
א	יח		דואברהם מאברהם	א	יח
א	יט		דואברהם מאברהם	א	יט
א	כ		דואברהם מאברהם	א	כ
א	כא		דואברהם מאברהם	א	כא
א	כב		דואברהם מאברהם	א	כב

נראה דלכן השתלשל בגשמיות שישנן תמיד יונים בכ"ל המערבי ובפרט יונים לבנות לרמז על השכינה שאינה זזה ממקום זה שהיא בבחינת יונה. וכן שמעתי בשם ר' אברהם איזן שליט"א תושב העיר העתיקה, שהתושבים הערביים ספרו לו שבשנים תש"ח עד תשכ"ח כשלא היו יהודים בכותל, גם יונים כמעט לא היו. וכן שמעתי מאנשי הכותל שבכ"ל תמיד מרגשת נשיבת רוח, אפילו בימים חמים כשאין הרוח מרגשת בשאר מקומות כלל. ומבאר לפי דברינו במאמר 'חוטי החשמל' שהרוח הגשמית מסמלת את הרוח הרוחנית שהם המלאכים שנקראים רוחות. וכיון שבכ"ל יש תמיד רוחות רוחניים דבר זה השתלשל גם בגשמיות שיש תמיד רוח גשמית. וכן מובא בספר 'דרכי ציון' מהרע"ב מברטנוגרא (א' יז) **וְכָל הַרוּחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בְּיְרוּשָׁלַיִם, וְאוֹמְרִים כִּי כָל רוּחַ בְּטָרְם תֵּלֵךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּרְצֶה שְׁמָה הַרוּחַ לֵלְכָת, בָּאָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהּ בְּיְרוּשָׁלַיִם**. ומבאר לדברינו כיון ששם נמצאת הרוח הרוחנית, זה משתלשל בגשמיות שיש רוח גשמית. וכן מובא בספר 'מדרש אבות' בשם ספר גא"י שבפתח של מערת המכפלה **יוצא רוח גדולה**, ובארנו במאמר 'חשמל שופר' ששם נמצא פתח החשמל של גן עדן. וכן שמעתי מהאדמו"ר מקאמרנא ר' יצחק שלמה ספרין שליט"א על הכתוב (שה"ש ב, יד) **"יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה"** שמרמז על **היונים** שנמצאות בין אבני הכ"ל, **"בחגוי הסלע"**, ולכן האותיות הפנימיות ב"יונתי" בגימטריא כותל, והאותיות **"י"** שבחוף מרמזות על **שם ה'**. וכפי שרואים שהפסוק הזה הוא המשך של הפסוק המדבר על הכ"ל **"הנה זה עומד אחר כותלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרפים"**. ומרמז בזה (לך לך פד:) **"יונתי" זו פנסת ישראל**, **"בחגוי הסלע" זו ירושלים**.

הוספות למאמר קץ הגאולה משנת תשע"ב עד שנת תשע"ה.
ניתן לקבל את המאמר המלא בבקשה לכתובת המייל דלקמן.

הבהרות נחוצות לשאלת רבים.

מאחר שהקץ שכתבנו מבוסס על תאריכים שנכתבו מפורש בזהר בכמה מקומות, חשוב להבהיר שתשע"ב של הזהר היא תשע"ג שלנו. כיון שהזהר הוא מדרש חז"ל, וחז"ל לא מנו את השבוע של בריאת העולם כשנה שלמה, כמו שהתחילו למנות לפני כאלף שנים לפי שיטת בעל המאור. וכן כל הרמזים שהבאנו על שנת תשע"ב תקפים לפי חז"ל גם לגבי שנת תשע"ג.

ועוד חשוב להבהיר שבזהר כתוב שבסוף תשע"ב [שהיא תשע"ג שלנו] יסתיימו ה'72 שנים של חבלי משיח ולידת משיח, ואחר כך יחל השלב הבא שהוא מלחמת גוג ומגוג, שתהיה בשנת תשע"ג שהיא תשע"ד שלנו. והזהר לא ציין מתי בתשע"ג [תשע"ד] תהיה המלחמה, בתחילת השנה, או באמצע, או בסוף, ואף שיש ראיות מחז"ל במקומות אחרים שגמר המלחמה והנצחון יהיה בסוכות, בזהר על תשע"ג [תשע"ד] לא מוזכר תאריך מדוייק. ויתכן שהמלחמה תתחיל בסוף תשע"ג [תשע"ד] והגמר יהיה בסוכות תשע"ה שלאחר מכן, וכפי שמצינו בגמרא שבשנת השמיטה יהיו המלחמות שלפני ביאת המשיח, ושנת תשע"ה תהיה שנת שמיטה. וכן הבאנו מהאריז"ל שכתב מפורש על תשע"ה שתהיה סוף הברור, והארכנו במאמר.

גם לפני מאה שנה הדברים התרחשו באותם תאריכים. המלבי"ם [דניאל ז'] חישב את קץ דניאל על שנת תרע"ג. ומלחמת העולם הראשונה פרצה בבין המצרים של שנת תרע"ד, ועליה אמר החפץ חיים שהיא המלחמה הראשונה של גוג ומגוג.

וגם לפני מאתיים שנה הדברים התרחשו באותם תאריכים. כידוע שכמה מתלמידי המגיד ממעזריטש זי"ע נתאחדו בעבודה להחיש את ביאת המשיח בשנים תקע"ב תקע"ה, ונסתלקו בשנת תקע"ה. הלא המה: המגיד מקאז'ניץ, ורבי מנחם מענדל מרימנאב, והחוזה מלובלין. וכמו שבימינו בארנו על פי חז"ל שזמן ביאת המשיח ומלחמת גוג ומגוג, הם תהליך מסוף שנת תשע"ב עד סוף שנת תשע"ה. כך בזמנם מלחמת נפולאון נגד אלכסנדר הרוסי פרצה בי"ד בתמוז תקע"ב, ונמשכה עד י' בסיון תקע"ה. וכל השנים הללו נתאמצו הרמ"מ מרימנאב זיע"א עם עוד גדולים להפוך את המלחמה למלחמת גוג ומגוג להחיש את הגאולה.

כל אלו הם תאריכים של גאולת בעיתה שהיא גאולה בתהליכים כפי שהארכנו במאמר, ובתוך התהליכים יש זמנים מסוגלים לעבור לשלבים הבאים. ואם יזכו יבא מיד.

חלומו של מֶרְן הַרְאֵשׁל"צ הַגַּר"ע יוֹסֵף שְׁלִיט"א

פְּרָטִים שֶׁלפְּנֵי כִשְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשָׁנַת תַּשְׁס"א, סִפֵּר מֶרְן שְׁלִיט"א בְּשַׁעוּרוֹ, שֶׁרָאָה בְּחִלּוּמוֹ אֶת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, בְּכַתֵּל הַמַּעֲרָבִי. וְשָׂאֵל אֶת הַמְּשִׁיחַ, מְתֵי יָבֵא כְּבוֹדוֹ לְגֵאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, הַשִּׁיב לּוֹ הַמְּשִׁיחַ, בְּרוּךְ ה' יֵשׁ הַרְבֵּה בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה, וְאִם יוֹסִיפוּ עוֹד אֲנָשִׁים לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה לְפָנָי ה', עוֹד מַעֲט, וְכִבֵּר אוֹכַל לְבֵא לְגֵאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא רְחוּק הַדְּבָר. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' דָּוִד פְּרָסִיץ שְׁלִיט"א שֶׁשָּׁמַע מֵהַרְה"ג ר' בֶּן צִיּוֹן מוֹצְפֵי שְׁלִיט"א שֶׁמֶרְן הַגַּר"ע אָמַר לוֹ שֶׁהַמְּשִׁיחַ אָמַר לוֹ בְּחִלּוֹם אֲנִי רוֹצֵה שֶׁכָּל הָאֲבָרְכִים יִתְגַּיְסוּ לְלַמֵּד תּוֹרָה אֶת הַרְחוּקִים לְעִבּוֹדַת ה', וְשִׁיגִיד לְכָל הַבְּחוּרִים וְהָאֲבָרְכִים שֶׁיֵּצְאוּ וְיִקְרְבוּ אֶת הָאֲנָשִׁים לְעִבּוֹדַת ה'. וּבְאֵר הַרֵב פְּרָסִיץ שְׁלִיט"א שֶׁהַמְּשִׁיחַ רָמַז שֶׁבְּזִמְנֵן שֶׁתְּהִיָּה גְזֵרָה שֶׁ'הָאֲבָרְכִים יִתְגַּיְסוּ' אִזּוֹ הוּא יָבֵא. וְכֵן הִנְסַח שֶׁהוּא אָמַר 'הָאֲבָרְכִים יִתְגַּיְסוּ' בְּגִימְטְרִיא ה'תשע"ב.

”וסכסכתי מצרים במצרים”.

וכן ראינו סכסוך **בין המצרים**, בימי **בין המצרים** של שנת תשע"ג בימים **כ"ד, כ"ה בתמוז** שהם זמנים מסגלים לגאלה, בסוד הערב, ובסוד היונה של נח שחזרה עם העלה זית ביום זה, והתקיים שוב הכתוב **”וסכסכתי מצרים במצרים”** בערב הגאלה, והמליכו במצרים מלך חדש ששמו **מנצור מלשון מצרים** ובין **המצרים**. וראה דבר פלא שבנבואת הילד נחמן קטופא מלפני 1500 שנה על הגאלה מזכיר את השם **מנצור**, כשמדבר על הגאלה. היינו שיהיה מלך בשם מנצור שישלט על חלקים מישמעאל בזמן הגאלה. ומזכיר אחר כך את פרס ותורפיה שיבאו להלחם נגד ארץ ישראל. ונביא את לשונו: **מדון ומנצור לאמים יעצור, אלוף כבודה מלך ושמו מנצור. נסיכי קדר ידרך באדר וביעתהון גדר בקוצין ודרדר. סליקין מלכיא בחקין פרסיא ותורפיא אתין בחזקה ושבין טורפיא.** וכן מובא במלבי"ם על זמן הגאלה, (יחזקאל לב, יז) **ותחלה תהיה עקר המפלה במצרים שהם קרובים לארץ ישראל והם יבאו בראש ויפלו, ויבאו האשורים והפרסיים לנקם נקמתם ויפלו כלם שני הצדדים.**

במכתבים האחרונים ששלח המקבל הרה"ג רבי משה אהרן הכהן שליט"א להרה"ג ר' דניאל סטבסקי שליט"א ופרסמו ברבים, קרא הרב ללמד את נבואת הילד נחמן קטופא שנוגעת לימים אלו, ואכן ראינו שהדברים התקיימו מיד. [המקובל הכהן נסתר מעיני הציבור ולא יודעים היכן הוא כבר קרוב לחמישים שנה, בזמנו הוא היה חברותא של הגאון המקובל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל ונעלם, לפי ההערכות הוא צריך להיות היום בגיל 110, הקשר היחיד שידוע ממנו הם המכתבים שהוא שולח מידי פעם להרה"ג ר' דניאל סטבסקי שליט"א, ובשנתיים האחרונות הוא כותב כל פעם על הגאולה שבפתח, ועל החשיבות להתפלל בקבר דוד המלך בהר ציון]. ונביא את הפרק האחרון של נבואת הילד הנוגעת לגאלה העתידה.

נבואה חמישית א. אי אתון חמין עמין, אליו באלין קימין, מן תמן תדעון דקרבין יומין. ב. ברא מנבל אבא וחתנו לחמא, ברתא קימא באמא, נכלה בחמה. ג. גזרו צומין, ובעו חמין, דלא יתקרבו יומין, דתשטפון באמין. ד. דתרין אחין למרעה, חד בחד ירעה, וביומיהון יצמח רועה. ה. החברים מתפנשין, ועליו לכנישין, צליון פרושין, ובתיובתא מפרשין. ו. ודין לכוון סימן, מפרש באת וזמן, פד יפיק מן, מדברא מלך ושמו מרומן. ז. זרעיה יקום פד דרעו, ומן תמן מתרעו, ומקדשן מתרעו. ח. חד שרש מן שתקא, פד ימלך בחזקא, מטא קץ מלכותא די אכלה ומדקא. ט. טעאן צורים וצלמין, מבטל מבקשת בנימין, וישתנבון בחרמין, מסגדיהון יהון שוממין. י. יהרת מטרה יעצור, ותהומה יבצר, וחמש אתרוון ישתק מן חד אתרא. כ. פד יכתב אגרא, מבדא גשרא בסוברא, כבר אתא מקורא לציון מנהרה. ל. לכוון מסרנא רזא, פד ימלך שופיזה, יקרר כרוזא, אל גנת אגוזא. מ. מדון ומנצור, לאמים יעצור, אלוף כבודה מלך ושמו מנצור. נ. נסיכי קדר, ידרך באדר, וביעתהון גדר, קוצין ודרדר. ס. סליקין מלכיא, בחקין פרסיא ותורפיא, אתין בחזקה ושבין טורפיא. ע. עיר לתל תתפני, ותוב לא תתבני, דנפקית ביוני, וכלא יפנה למדבריא. פ. פיפוס דרומיא, פד אשתמע באלכסנדריא, תלת גירין פוקיא. צ. צמחי מלוחין, ושרשי רתמין, אכלין מ"ה יומין, ומעין יפיק להו מתהומין. ק. קם מן שטנא שמת לבא מן ספינא, ליד אבנא, דהיא עשרה תרנא. ר. רגיש באמין, יאמר על השין, תלת עשר, ישלח ידיה לקדישין יבשר. ש. שלטן משיח נהרה, דמפשר בספרא, יפח בארמילוס יהא כעפרא, שביב ממרומים יפול בארמין, ויגער דמכעיסין בצלמין, לעתיק יומין. ת. תיתי אבנא זעירא, דאגזירת מטורא, ותפח לאמין ברוח סערה, תחית מתיא, לבנאה חביביא, דעתידת לבליא, ארעא ושמיא.

והוסיף הרה"ג ר' משה לוינגר שליט"א שרואים גם קשר עם אניות שתצאנה מארץ טורקיה בפתיחת מלחמת גוג ומגוג כפי שהבאנו מנבואת הילד נחמן קטופא. כמובא בתרגום יונתן בן עוזיאל על הכתוב האחרון של נבואת

בלעם (במדבר כד, כד) "וצים מיד פתים וענו אשור וענו עבר וגם הוא עדי אבד". ומתרגם יונתן וציציו יצטרחו במני זינא, ויפקון באכלוסין סגיאין מן למברניא, ומארע אטליא, ויצטרפון בלגיונין דיפקון מן קוסטנטני, [טורקיה] ויצערו לאתוראי, וישעבדון כל בנוי דעבר, ברם סופהון דאלין ואלין למיפל ביד מלכא משיחא ויהוון עד עלמא לאובדנא. ובתרגום ירושלמי מוסיף שם דרומאי, שמרמז על מצרים שנמצאים בצד דרום. ומפסוק זה רואים שטורקיה תצא למלחמה קודם נגד אמות אחרות "וענו אשור וענו עבר" ובסוף "וגם הוא עדי אבד" בידי מלך המשיח. וכן מובא בתרגום יונתן שם (יט) ויקום שליט מדבית יעקב ויזביד וישיצי שיזבותא דמשתיר מן קוסטנטני קרתא חיבתא. וכן מובא ב'אבן עזרא' (דניאל יא, לו) ודע כי ארם היא צפונית מערבית לארץ ישראל, גם קוסטנטניא היא צפונית, ובעת קץ שיגיע קץ מלך הצפון אשר אמר והצליח עד כלה זעם אז יבא קץ הגואל כאשר יפרש, והנה לא הזכיר מתי יהיה זה, רק הזכיר כי זה המלך אשר יצא ועשה מלחמה עם מלך מצרים וילכד את מצרים וילך לארץ, ואז יהרג, ואחר ימים ידועים במספר מיום מותו יבא הגואל לישראל. יתכן שיש כאן רמז על הסכסוך האישי שהיה בין נשיא מצרים המדח לנשיא טורקיה, שנשיא מצרים מנע מנשיא טורקיה לבקר במצרים וכו'. ולאחר נפילתו של נשיא מצרים, חזרה הברית בין שתי הארצות, ובנפילה השניה של מצרים שוב מתעוררת המחלוקת ביניהם. וילכד את מצרים וילך לארץ. וכן שמעתי בשם הרה"ג ר' מרדכי אלישר שליט"א ששמו של שליט טורקיה ארדואן בגימטריא ארס. [וזה גם המספר של איראן]. וכן טורקיה בגימטריא שדון. דקודם הגאלה שהיא בחינת נשואין, יש שדכן שמקשר.

וכן מובא במלבי"ם (יואל ד, ט) לעתיד תעוררו אמות אדום לכבש את הארץ ויעשו הרג רב בבני מצרים שהם מאמונות הישמעאלים, ואז תעוררו הישמעאלים לקחת נקמת אחיהם מיד האדומים וההרגו בם הרג רב ואבדון, ויחזרו האדומיים שנית להלחם עם בני ישמעאל ויהרגו בם. רואים שמלחמת גוג ומגוג תתחיל בזה שאדום ילחמו נגד מצרים בדרך לארץ ישראל, כפי שאכן היה במלחמת העולם השניה שהגרמנים ימ"ש ילחמו במצרים בדרך לירושלים. ויתכן לבאר שהמלחמה היא קודם במצרים, כי מצרים חומדת את ירושלים לעצמה, והיא תצא ראשונה למלחמה נגד ירושלים, כמובא במדרש שהבאנו לעיל. וכיון שאדום ירצו את ירושלים לעצמם יצאו למלחמה נגד ירושלים, וזה יגרר את מלחמת גוג ומגוג שהיא מלחמת אדום וישמעאל. וכן כתוב (ישעי' מג, א) "כי אני ה' אלהיך קדוש ישראל מושיעך נתתי כפרך מצרים כוש וסבא תחתיד", ורואים שה' נותן לשטן כופר את המצרים במקום ישראל. וכפי שמצינו במדרש (ילקוט שמות שמא) חביבין ישראל שנתן הקב"ה המצריים כפרם תחת נפשותיהן שנאמר "נתתי כפרך מצרים" מפני מה מאשר יקרת בעיני.

וביתר עמק מה שרואים בפסוקים שהמפלה של גוג ומגוג תהיה בכך שבדרך לירושלים הם יריבו עם מצרים, ותתעורר מלחמת אדום בישמעאל. יוצא לפי זה שמצרים במלחמתה נגד ישראל, היא פועלת לטובת ישראל, נראה שזה בא מהתעוררות השרש של גאלת מצרים לעזר לעם ישראל, כי כל אור עדין נשאר ממנו רשימו באותו מקום שהאיר, ובמצרים נשאר רשימו מהאור של גאלת מצרים. ושרש זה פועל דרך קלפת מצרים לטובת ישראל. ואף על פי שדרכי פעלתה הן לפעמים בדרך של מלחמה נגד עם ישראל, השרש של כל זה פועל, בסופו של דבר, לטובת עם ישראל כפי שבארנו, וזה מראה שהשרש הוא לטובת ישראל. ובאמת כך היה במלחמת העולם השניה ששיכת למלחמת גוג ומגוג כדלעיל, במצרים היתה הנפילה שלהם שלא הצליחו לעלות לירושלים. והוסיף הרה"ג ר' ציון דוד סיבוני שהשתלשל בגשמיות המהפכה השניה במצרים שהיתה כמעט ללא אלימות, ונתנו

לה שם מהפכת הזיקוקין בגימטריא 288 כמנן רפ"ח ניצוצות, כי תכלית הגאולה היא לסגים את ברור הרפ"ח ניצוצות הנרמזים בזיקוקין. ושרש הרפ"ח היה במצרים, ששם שרש כל הגליות, ושם בררו ר"ב ניצוצות בתוך הרפ"ח, כמובא ב'מגלה עמקות' (קרח). ועכשו שגמרו את כל הרפ"ח לקראת הגאולה השלמה, זה השתלשל בגשמיות במהפכת ניצוצות במצרים. וכן מהפכת הזיקוקין, בגימטריא ארץ ישראל, ומהפכת בגימטריא ישראל עם האותיות, לרמז שכל סבת המהפכה היא בגלל ארץ ישראל.

וכן מספר על הבאבא סאלי זצ"ל שלא נתן להעלות את עצמות סבו הרה"ג ר' יעקב אבוחצירא זצ"ל ממצרים, ואמר שיש סוד גדול שקשור לגאולה, ולכן צריך להיות קביר דוקא במצרים. וכן מובא בספר 'אביר יעקב' (עמוד 186) שבזמן מלחמת העולם השנייה כשהיה פחד גדול מהגרמנים ימ"ש שיעלו לארץ ישראל, בא הרה"ג ר' יעקב אבוחצירא זצ"ל בחלום להרה"ג ר' יצחק אלפיה זצ"ל מגדולי המקבלים שהיו בארץ ישראל, ואמר לו שיבא להתפלל על ציונו במצרים, והלשון בספר היא, שאמר לו בחלום וכי לחנם אני טמון פה במצרים. ונעשו לו כמה נסים עד שהצליח להגיע, ובאותו יום שהגיע לשם והתפלל על הציון, נחלו הגרמנים את המפלה במצרים. והוסיף הרה"ג ר' שמעון שפירא שליט"א שגם בזמן חרבן בית ראשון נסתה מצרים להתערב לטובת עם ישראל, כמו שכתוב (ירמ' לז ז) "כה אמר ה' אלהי ישראל כה תאמרו אל מלך יהודה השלח אתכם אלי לדרשני הנה חיל פרעה היצא לכם לעזרה שב לארצו מצרים: ושבו הפשדים ונלחמו על העיר הזאת ולכדה ושרפה באש". וכן מובא ברש"י (ירמ' מז, א) כשהיה נבוכדנצר צר על ירושלים בשנה העשירית לצדקיהו יצא חיל פרעה ממצרים ויעלו הפשדים מעל ירושלים, שמע פרעה ושטף את עזה ושב לארצו.

וכן נבאר לקמן את הכתוב (ישעי' יט, א) "משא מצרים הנה הוי"ה רכב על עב קל ובא מצרים ונעו אלילי מצרים מפניו ולבב מצרים ימס בקרבו: וסכסכתי מצרים במצרים ונלחמו איש באחיו ואיש ברעהו עיר בעיר ממלכה בממלכה". שמרמז על שנת תשע"ב. כפי שנביא מסדור הרש"ש שמספר רכ"ח שהוא בגימטריא הוי"ה ע"ב ק"ל, כמנן ברון, מעלה בכל יום בתבת ברון בתחלת העמידה את השכינה מבריאה לאצילות, וזה סוד חזרת השכינה מהגלות לגאולה. וזה מספר השנים משנת תשע"ב עד סוף הששת אלפים שנה.

והוסיף הרמ"ז שליט"א שהפסוק "על פני כל אחיו נפל" מרמז על האחים המוסלמים שמפילים את מלכות ישמעאל בכל המקומות. וזה נעשה "על פני כל", בדרך של הפגנות שכל העולם רואה. ובגיתר באור: כל הפרשה שם מדברת על תולדות ישמעאל ובניו ושני חיי ומיתתו, והסיום של הפרשה מדבר על מה שקרה לבני ישמעאל אחרי מיתתו, (בראשית כה, יח) "וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים באכה אשורה על פני כל אחיו נפל". ועל זה אומר ה'בעל הטורים' שסיום הפסוק מרמז על הסוף של ישמעאל באחרית הימים. ולכן כתוב "על פני כל אחיו נפל", שישמעאל לא פול בידי אמות אחרות, אלא מאחיו; הפיכות פנימיות כפי שרואים בגימנו, ולכן השתלשל בגשמיות השם של המורדים 'האחים המוסלמים' לסמל את הפסוק הזה שהאחים מפילים את ישמעאל לעיני כל. וכן מצינו במדרש (ילקוט בראשית עט) "ועל פני כל אחיו ישכון", "על פני כל אחיו נפל". בעולם הזה "ישכון", אבל לעתיד לבא "נפל". ויוצא שיש לנו פסוק בתורה על אחרית הימים, שמתקיים לעינינו ממש. והוסיף הרה"ג ר' יצחק בן אליהו שליט"א שהפסוק מזכיר את מצרים ואשור שהיא סוריא, שבהם רואים את עקר המהפכות. והוסיף הרה"ג ר' יעקב גפנר שליט"א שהדברים מפרשים במלבי"ם (דניאל יב, ז) ואשמע שהאיש נשבע, שלא יתאחר מזמן הזה

ושאז יכלו הצרות הנאמרים למעלה, שאז תכלינה ממשלות ישמעאל בעצמו, כי הוא הזמן האחרון

שמכרחים להגאל אז. והוסיף הרה"ג ר' י' ש' צור שליט"א ש"על פני כל אחיו נפל" בגימטריא אנשי החמאס.

מובא ברבנו בחיי (במדבר לג, ב) "ויכתב משה את מוצאייהם למסעייהם", וחזר ואמר "ואלה מסעייהם

למוצאייהם", כי האחד הוא יציאת ישראל ממצרים והשני יציאתנו מן הגלות החל הזה. רואים שמסעות

ישראל במדבר מרמזים על מסעות ישראל בגלות האחרונה, וכפי שבארנו במאמר 'חשמל אות' שהחנה "בחשמונה"

מרמזת על חנכה, והחנה "ברפידם" מרמזת על פורים. וכן מובא בספר 'באר שבע' שהר"ת של הד' גליות בבל מדי יון

אדום, ר"ת של הפתוב (במדבר לג, א) "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים". וכן מובא בספר 'שבילי פנחס' בשם

ה'מגלה עמקות' (ואתחנן ר"מ), שלכן על ארבע המלים הללו, בהן רמוזות ארבע הגליות, "אלה מסעי בני ישראל, הטעמים

הם: "אזלא גרש מונח רביעי", לרמז שבני ישראל "אזלא גרש", הולכים מגרשים בגולה, "מונח רביעי"

מונחים בארבע גליות. וראה זה פלא בפרשת מסעי ישן ה' אלפים תשע"ג אותיות. וכן מובא בספר 'עבודת ישראל'

שכ"א ימי בין המצרים, וכ"א לילות, יחד מ"ב, הם כנגד מ"ב מסעות שקוראים בפרשת מסעי בימי בין המצרים. וכן

פרשת מסעי מסמלת את חמש במדבר המסמל גלות שהיא בבחינת מדבר, לרמז שעד כאן הגלות, ואחר כך עוברים

לספר דברים שבו נכנסים לארץ ישראל בסוד גאלה. והוסיף הרמ"ז שליט"א שפרשיות מטות מסעי שקוראים בימי בין

המצרים מרמזות על בית המקדש שנקרא בכתוב (מ"ב יא, ב) "חדר המטות". שנסע מאתנו. וכן מצינו בגמרא (יומא ט:

שבית המקדש נקרא בכתוב בשם מצע שהיא מטה.

והוסיף הרה"ג ר' י' ש' צור שליט"א שהורמוז בגימטריא טהרן בירת אירן, או אפגניסטן שהיא בת ברית של אירן. ויש

אומרים שנמצאים שם מעשרת השבטים. וכן טהרן מרמזת על טהרת העולם וגאלתו שתתחיל מהמקום הזה, כשיכלו את

הרשעים שם. והוסיף הרה"ג ר' ש' רייסקין שליט"א שאחד ממתקני הגרעין שלהם נמצא במקום ששמו 'קום', ומרמז על

'קום בתולת ישראל', וכשזה נופל, זה קום. והפור בושהר יהפך לבשורה של קול מבשר מבשר ואומר. וכן נקראים בני

העם האיראני שיעים מלשון ישועה. וכן שם המנהיג החדש שלהם רוחאני, מרמז על מהלך רוחני של תשובה

שישתלשל דרכם. והוסיף הרה"ג ר' משה לוינגר שליט"א שהרמוז עם האותיות בגימטריא איראן. והוסיף הרה"ג ר' ד' לב

שליט"א שהורמוז במלוי האותיות ה"א ו"ו ר"ש מ"ם ו"ו ז"ן בגימטריא יהא שמו הגדול מבורך. וכפי שנביא

מהמדרש (ילקוט ישעי' תצט) אמר רבי יצחק שנה שמלך המשיח נגלה בו, מלך פרס מחריב את כל

העולם וכו', ואומר להם בני אל תתיראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם מפני

מה אתם מתיראים אל תיראו הגיע זמן גאלתכם. ורואים שבזמן הגאלה הפרסיים יפעלו, להחריב את

העולם, מלשון העולם האור, ולגלות את האור של הגאלה. וכן רואים שפרס הם הקלפה היחידה שנתנה רשות וסייעה

לבנות את בית המקדש השני.

הבאנו לעיל מהזהר שהגאלה תהיה מתוך דחק העניות. ונביא את דבריו: (תיקונים נג:) "וימן ה' דג גדול לבלע את יונה",

דא עניותא, דאיהו עצב, ונוקבא דיליה עצבון, דכורא דג נוקבא דגה, דא הוא ויתפלל יונה אל ה' אלקי'ו

ממעי הדגה", מכפנא דעניותא דמטי למעוי דישראל, בההוא זמנא "ויאמר ה' לדג ויקא את יונה", בדוחקא

דדאגה דילהון דוואגין מן עניותא, מדוחקא יפקון מן גלותא, הדא הוא דכתיב "ואת עם עני תושיע". וכן

מצינו במדרש (ילקוט זכריה תקסט) רבי פנחס בשם ר' ראובן חמש פעמים מקים דוד להקב"ה בספר ראשון של

תהלים "קומה ה'", אמר לו הקב"ה דוד בני אפלו אתה מקימני אלה פעמים איני קם, אימתי אני קם

לְכַשְׂאָרְאָה עֲנִיִּים נְשַׁדְדִים וְאֲבִיוֹנִים נְאֻנְקִים, הֲדָא הוּא דְכָתִיב "מִשָּׁד עֲנִיִּים מְאֻנְקָת אֲבִיוֹנִים עֵתָה אָקוּם
יֹאמֵר ה'". וְכֵן מוּבָא בְּשֵׁם הַרְבֵּי מְקוּצָק בְּשַׁעָה שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל יְהִיו טְרוּדִים מְאֹד מִדְּאֲגַת הַפְּרִנְסָה, אֲזִי יָבֵא מְשִׁיחַ.
וְכֵן מוּבָא בְּפֵרוּשׁ הַגֵּר"א עַל הַזֵּהָר (אַחֲרֵי טו): דוּחְקָא שֶׁל תְּלַמְיָדֵי חֲכָמִים מְמַהֵר הַגְּאֵלָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ אֲגָרָא דְכֻלָּה
דוּחְקָא. וְכֵן מְצִינּוּ בַּזֵּהָר חֲדָשׁ (תִּיקוּנִים קלד) "אֲנִי ה' בְּעֵתָה אֲחִישְׁנָה" אִם זָכוּ אֲחִישְׁנָה, וְאִם לֹא זָכוּ בְּעֵתָה, בְּעַת
ה'. מָה הוּא עֵתָה, "עֵת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ", וַיֵּשׁ עֵת, וַיֵּשׁ עֵת, "וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקִּדְשׁ", וְעַל
זֶה אָמַר קֹהֶלֶת "עֵת לַבְּכוֹת וְעֵת לַשְׁחֹק", וְסוּד הַדְּבָר, מִיָּד שְׁיָבֵא עֵת בְּכִיָּה, עֵת דְּחַק לְיִשְׂרָאֵל, מִיָּד יְהִיָּה
לְהֵם פְּרָקוֹן מֵהַגְּלוּת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב "וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמָּנָה יִשְׁעִי", וְכוּ', וְסוּד הַדְּבָר "בְּבִכֵי יָבֹאוּ",
בְּבִכֵי שֶׁל הַדְּלוּת, שְׁכֵן עוֹלָה מִסְפָּר בְּבִכֵי כְּמִסְפָּר דָּל. וְכִינּוֹן שְׂרָאָה מְשָׁה אֶת דְּחַק הַדְּלוּת לְיִשְׂרָאֵל, נְאֻמַּר
"וְהִנֵּה נָעַר בְּכָה", מִיָּד מָה כְּתוּב "וַתַּחְמַל עָלָיו" לְגַאֲלוֹ. וְכֵן מוּבָא בְּפֵרוּשׁ הַגֵּר"א עַל הַזֵּהָר (תִּיקוּנִים מִזֵּהָר חֲדָשׁ עד, ד)
שֶׁהַגְּאֵלָה תְּבֵא לְאַחַר שִׁיְהִיָּה דוּחַק גְּדוֹל לְתַלְמִיְדֵי חֲכָמִים בְּמִשְׁךְ תְּשַׁעָה חֲדָשִׁים. וְנִבְיָא אֶת דְּבָרָיו: עַל יְדֵי גְדֹל הַגְּלוּת
יְמַהֵר הַגְּאֵלָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ אֲגָרָא דְכֻלָּה דוּחְקָא, וְלָכֵן אָמְרוּ עַד שְׁתַּתְּפֹשֵׁט מַלְכוּת הַרְשָׁעָה עַל יִשְׂרָאֵל
תְּשַׁעָה חֲדָשִׁים, וְאֲזִי יִתְעַבֵּר מְשִׁיחַ בְּמַלְכוּת הַקִּדְשָׁה ט' חֲדָשִׁים, וְאֲזִי יְהִיו חֲבָלִי מְשִׁיחַ עַד שְׁיִתְיַלַּד,
וְהַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה יְהִיו ט' חֲדָשִׁים בְּצָרָה וְחֲבָלִים עַד שִׁיְהִיו כְּלוּ חֲדָשִׁיו. וְהוֹסִיף הַרְה"ג ר' יוֹסֵף שִׁינְבֵּרְגֵר
שְׁלִיט"א שֶׁ"כְּלוּ הַפֶּךְ לְבָן" ר"ת כְּל"ה, לְרִמְזוֹ עַל אֲגָרָא דְכֻלָּה דוּחְקָא, שְׁמַמְהֵר אֶת הַגְּאֵלָה. וְכֵן "כְּלוּ הַפֶּךְ לְבָן" מְדַבֵּר עַל
צָרַעַת, וּמְצִינּוּ בְּגִמְרָא (סְנַהֲרִין צח): שִׁיְסוּרֵי הַמְּשִׁיחַ הֵם צָרַעַת. וְכֵן נִסַּח הַהַגְּדָה שְׁבִכָּל דוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ,
וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִינּוּ מִיָּדָם בְּגִימְטְרִיָּא ה'תְּשַׁע"ג. וְכֵן פָּרְסָם בְּחַג הַפֶּסַח שְׁמֵרֵן הַגְּרָא"ל שֶׁטִּיִּינְמָן שְׁלִיט"א אָמַר לַגֵּר
דֵּב פּוֹבְרִסְקֵי שְׁלִיט"א בְּהַתִּיחֶסוּ לְמַמְשְׁלָה הַחֲדָשָׁה, שְׁכַבֵּר רוּאִים אֶת 'רְגְלֵי הַמְּבֹשֵׁר'. וְכֵן שְׁמַעְתִּי מֵהַרְה"ג ר' אֶהְרֵן שְׁטֵרֵן
שְׁלִיט"א שֶׁשָּׁמַע מִסְבוֹ הַרְה"ג ר' זְכַרְיָה שְׁטֵרֵן זצ"ל שֶׁה'חֲזוֹן אִישׁ' אָמַר לוֹ שֶׁהוּא חוֹשֵׁשׁ מִתְּקוּפַת הַמַּעֲבָר שֶׁתְּהִיָּה בֵּין
מְשַׁלַּת הָעָרֵב רַב לְמַלְכוּת שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁתְּהִיָּה מִסְכַּנַּת בְּיֹתֵר.

הושלמה בס"ד סדרת שיעורי וידאו במאמר הגאולה בתשע"ב 26 שיעורים ניתן להוריד בארכיון דלקמן.
הופיע מאמר הגאולה המלא והמעודכן מעומד מחדש בשנת תשע"ג, ניתן לקבל בבקשה למייל.

יצאו לאור לארכיון כולל בלבד שיעורי וידאו המראים את סדור הרש"ש על המסך ומסבירים את הכוונות של כל מעגל
השנה. פרטים בטל 026537343

חדש: סדרת שיעורי וידאו חדשה בספר סוד החשמל מהתחלה עם הוספות חדשות. ניתן להוריד בארכיון ולעקוב מידי
פעם על הוספת שיעורים חדשים.

הוקם בס"ד ארכיון לעלוניים ומאמרים שפורסמו. כולל מאות שיעורי אודיו בספר סוד החשמל ובספר הזהר שעדין לא
פורסמו. כמו כן ניתן להוריד אוסף מאמרים בענין הגאולה בתשע"ב ועוד.

קישור לארכיון:

<https://docs.google.com/folder/d/0B5g5K6Iej11iT3Z0M2NOVnJZX3c/edit>

הערה חשובה: בשיעורי הוידאו המופיעים בארכיון סוד החשמל ישנה תופעה שכל שיעור מתחיל שוב בגמר השיעור בלי
פס קול. ובעצם כל שיעור הוא קובץ כפול שחוזר על עצמו. ובהורדת השיעור למחשב התופעה נעלמת.

נודה מאד לכל מי שישלח הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים

ניתן להזמין את המהדורה החדשה של ספר 'סוד החשמל' [5 כרכים] במחיר 80 ₪ בלבד בטל: 0573109982.

או במייל fish@neto.net.il ניתן לקבל את העלון בקובץ וורד לשלוח בקשה למייל.

מאמר חדש לפרשת דברים על דרך ההלכה והפלפול. מאת הר"ג ר' מרדכי קרליבך שליט"א מחבר הספרים 'חבצלת השרון'

[המאמר מוגש בשינויי עריכה קלים לתועלת הקוראים].

בענין על מה אבדה הארץ על שלא ברכו בתורה תחילה.

בגמרא [נדרים פא.] מאי דכתיב "מי האיש החכם ויבן את זאת, ואשר דבר פי ה' אליו ויגדה על מה אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עובר, ויאמר ה' על עזבם את תורתך אשר נתתי לפניך ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה", דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו, דכתיב "ויאמר ה' על עזבם את תורתך וגו'", היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה, אמר רב יהודה אמר רב שאין מברכין בתורה תחילה.

כבר נשתברו הקולמוסין על הקצף הגדול הזה אשר יצא מאת ה' על שלא בירכו בתורה תחילה, מה העוון החמור בזה, גם הקשו בזה למה לא פירשו החכמים והנביאים את הטעם הזה שהיה ידוע לכל.

וברש"י [ד"ה שלא] כתב כשהיו עוסקין בתורה לא היו מברכין לפניך, קרא יתירא דאשר נתתי לפניך קא דרש, ברכת 'אשר' שהיא לפניך של דברי תורה, וכיון דלא מברכי גליא דעתייהו שאינה מתנה חשובה להם, והיינו דכוונת הכתוב הוא שישראל עזבו את התורה בכך שלא בירכו ברכת 'אשר' בחר בנו מכל העמים שהיא לפניך של תורה, ופרש"י שלא בא החורבן על מה שלא בירכו אלא על ביטול השיבות התורה.

וכן בר"ן בשם רבינו יונה כתב דודאי היו עוסקין בתורה תמיד, דאל"כ היו החכמים והנביאים יודעים, אלא שלא היו מברכין לפניך כי לא היתה חשובה בעיניהם לברך עליה, והקב"ה יודע כל הוא שגילה עוון זה.

ויש להוסיף, דהנה ב' ברכות מברכין על התורה, א. אקב"ו לעסוק בדברי תורה, ב. אשר בחר בנו מכל העמים, וכבר האריכו האחרונים לדון בזה, ובקה"י ברכות [סי' כ"ב] כתב דברכת לעסוק בדברי תורה היא ברכת המצוות כסגנון ברכת המצוות לברך על מעשה המצוה, ואשר בחר בנו היא מענין ברכת הנהנין, כסגנון ברכת הנהנין שמברכין על עצם הפרי עצמו שניתן ליהנות, עוד הביא שם שברכת אשר בחר בנו היא ברכת השבח.

וידועים המה דברי ר"א מן ההר בנדרים [דף מח.] שהוכיח דבת"ת ליתא להך דינא שאמרו בר"ה [דף כח.] דמצוות לאו ליהנות ניתנו, כיון דמצוות לימוד הוא ענין ציור הלב וידיעת האמת, עיקר הציווי הוא כדי לצייר האמת ולהתענג וליהנות במדע לשמח לבבו ושכלו כדכתיב פיקודי ה' ישרים משמחי לב, ומשום הכי אבל אסור בתלמוד תורה כיון שמשמחו, וכע"ז בט"ז י"ד סי' רכ"א סקמ"ג והארכתי בקונטרס המועדים עניני שמחת תורה.

ובפרשת ויחי על הכתוב [פמ"ט פי"ג] זבולון לחוף ימים ישכון הארכתי לבאר מה שמצינו היתר להוציא יותר מחומש נכסיו למצוות ת"ת, מה שלא מצינו בשאר מצוות דאסור לבזבז יותר מחומש, לפי דעיקר האיסור הוא להוציא מנכסיו וצורך חייו עבור המצוות, משא"כ תורה חיי האדם היא, ועל חיי אדם אין פטור של הוצאת חומש.

הלא מעתה נראה, דהנה מדברי רש"י נראה דלא ביטלו אלא ברכת אשר בחר בנו מכל העמים, באופן דשפיר י"ל דעדיין ברכו ברכת אקב"ו לעסוק, והוא לפי דאף לפי שיטתם ודאי דלימוד תורה מצוה היא, וא"כ מן הדין לברך מדרבנן ככל ברכת המצוות, ואך שלא היתה יקרה בעיניהם להחשיבה כל כך כחפצא של הנאה ולברך עליה ברכת הנהנין, וגם אינה חשובה כ"כ לברך עליה ברכת השבח, ולכן רק ברכת 'אשר' לא ברכו.

ובט"ז [או"ח סי' מ"ז סק"א] כתב וז"ל בקצרה, על מה אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עובר, ויאמר ה' על עזבם את תורתך אשר נתתי לפניך ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה, ב' שאלות היו, א. על מה אבדה הארץ, ר"ל דוקא עכשיו ולא קודם, והלא כבר עברו על ג"ע ש"ד וע"א, ומה נשתנו עכשיו, ב. על שהתורה אזלא מישראל ונאבדה מהם, ואמר נצתה

כמדבר מבלי עובר, שהתורה נתרוקנה מישראל כמדבר שנתרוקנה מכל עובר. וע"ז באה התשובה, א. מה שלא אבדה קודם לפי שהתורה היתה מגנת עליהם כדאי' בסוטה תורה מגנת ומצלת, אבל אחר שעזבו את תורתם אז נפקדו על מה שכבר לא שמעו בקולי בג"ע ש"ד וע"ז שעשו, וזהו שאמר על עזבם את תורתם ולא שמעו בקולי, ב. סילוק התורה 'לפי שלא הלכו בה' שהתורה אינה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, שעיקר מעלת עוסקים בתורה דוקא דרך טורה ויגיעה בפלפול ומשא ומתן של תורה, כמ"ש בחקותי 'תלכו' ע"מ שתהיו עמלים בתורה, וע"כ אמר ולא הלכו בה ר"ל שלא עסקו בהלכות התורה דרך משא ומתן של פלפול המתייחס להליכה כמ"ש, ואל זה כונו בברכה 'לעסוק' בד"ת דרך טורה דוקא.

ובחתי"ס נדרים [דף פא.] כתב כעין זה, והוא עפ"י הא דאיתא סוטה [דף כא.] אמרו דאין מצות מצלת על האדם אלא בעידנא דעסיק בה, ואילו ת"ת מגני ומצלי אף בשעה שאינו עסוק בה, ברם יש לומר דכל מעלה זו שיש בתורה זהו דוקא בעוסק בה לשמה לשם מצות והגית בו יומם ולילה ולהעמיד ולעייין בכל תואצותיה ומבואותיה כי עמקו מחשבותיה, כדכתיב אם בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה מצד עצם התלמוד עצמו. ואשר לפי"ז ביאר החת"ס שהיו למדים את התורה כהכשר וצורך קיום המצוות, וא"כ אינו עדיף מקיום המצוה שאינה מצלת אלא בעידנא דעסיק בה, וא"כ לפי שיטתם באמת מן הדין דאין צריך לברך עליה, כמו שאמרו במנחות [דף מג.] דמצוה שאין עשייתה גמר מצוה אין מברכים עליה, ולשיטתם שאין למודה ועסקה גמר מצוה אין מברכים עליה, וזהו שאמרו שלא ברכו בתורה, ולכן לא הגינה התורה עליהם.

ובפני יהושע ברכות [דף יא:] דקדק לשון אמרם שלא ברכו בתורה 'תחילה', דמשמע שהיה עוון במה שלא ברכו תחילה, באופן דמשמע שהיו מברכין ברכת התורה, אלא שלא ברכוהו תחילה, וכתב בפני יהושע וז"ל, ראוי להקדים ברכת התורה קודם לכל ברכות השחר שהם ברכת הודאה מענין עולם הזה ועניני הגוף, וכיון שעיקר בריאת האדם בכל העולם לא נברא אלא בשביל תורה כדכתיב אם לא בריתי יומם ולילה וגו', לכן ראוי לומר ברכת התורה מיד בהשכמה קודם לכל הברכות, ואפשר שזה פירוש הגמ' באמרם על שלא ברכו בתורה 'תחילה', עכ"ד, והיינו שלא החשיבו התורה לברך עליה לפני ברכת השחר.

ושמעתי מאמרו"ר הגאון שליט"א לבאר עוד בזה, דהנה דעת ההגהות אשרי בחולין דמי שלא ברך ברכת המצוות לפני המצוה, יכול לברך מיד עם גמר המצוה, אכן בברכת הנהנין ודאי אין לברך אלא לפני ההנאה, כמבואר בברכות [דף נא.], ומעתה נראה, דמה שאמרו שם היינו שלא ברכו בתורה תחילה, היינו שהם ברכו רק בתורת ברכת המצוות, ולכן שפיר יש לברך גם אח"כ, דאילו ברכת הנהנין אין לברך אלא לפנייה.

ובתוס' ברכות יא: [ד"ה שכבר] הביאו בשם הצרפתיים שנוהגים לומר פסוקים של ברכת כהנים וגם משנה דפאה אלו דברים אין להם שיעור מיד אחר ברכת התורה, לפי שצריך לשנות על אתר אחר ברכת התורה, והקשו האחרונים שהרי מסתמא אומרין פרשת התמיד ומשנת איזהו מקומן וברייתא דרבי ישמעאל כמ"ש התוס' קידושין ל. ובטור או"ח סי' מ', וא"כ למה הוצרכו לומר פסוקים אחר ברכת התורה. ובב"ח סי' מ"ז כתב דכוונת התוס' בברכות שם ליישב קושיא זו, והוא לפי דהנה איתא בירושלמי דאין יוצא ידי חובת ברכת התורה אא"כ שנה על אתר, ואילו קריאת שמע אינו עולה לשם לימוד זה, אלא צריך לומר דברי תורה אחרים, ה"נ פרשת התמיד ופרשת איזהו מקומן לא חשיבי כלימוד לענין זה, ולכן היו מוספין עוד פסוקין לשם כך.

ובפ"י כתב הוא דוחק גדול. ותירץ בפני יהושע על דבריו הנ"ל, שראוי להקדים ברכת התורה שהיא באה על התורה תכלית הבריאה, והיא קודמת לכל ברכות השחר שהם ברכת הודאה מענין עולם הזה ועניני הגוף, עכ"ד. וביאור הדברים כמו שהעירני בזה ממו"ח הגר"ע קיסטר שליט"א, שבר"מ מבואר שלא כדברי הפ"י, שהר"מ בפ"ז תפילה ה"א כתב כל סדר ברכת השחר, ובה"ד כתב כשישמע קול התרנגול מברך בא"י וכו' הנותן לשכוי וכו', ובסוף כל ההלכות בהי"א כתב וז"ל בכל יום חייב אדם לברך ג' ברכות אלו וכו', הרי משמע שבאמת ברכת התורה באה רק אחר כל הברכות, וכן הוא סדר הדברים בשו"ע, דבסי' מ"ו כתב כל הלכות ברכת השחר, ובסי' מ"ז הביא הלכות ברכת התורה, וצ"ת.

והאירני בזה מו"ח שליט"א לדבר נפלא, דהנה נחלקו הראשונים בחובת ברכת השחר, דעת הר"מ שם שאין חיובו אלא במי שנתחייב בהם, מי ששמע קול התרנגול ולבש בגדיו וכו', ואם לא נתחייב בהם ברכתו לבטלה, שכן עיקר הברכה על

עצמו, וכן דעת השו"ע סי' מ"ו ס"ח, אכן התוס' והרא"ש דהברכה כשבח על צרכי העולם, וכן הכריע הרמ"א שם, שפיר מברך אף אם לא נתחייב בהם, וסידרום בבית הכנסת על הסדר.

ומעתה י"ל דלדינא צדקו דברי הפ"י דברכת התורה בא תחילה, כי בתורת ברכת השבח על צרכי העולם ודאי דברכת התורה בא תחילה כי הוא הצורך הגדול ביותר משאר כל צרכי גופו, וכמבואר בפ"י, ברם הר"מ דס"ל דברכת השחר על צרכי עצמו הוא אומר, א"כ בפשוטו סדר הדברים כל בוקר כך הוא, בתחילה כשמתעורר שומע קול התרנגול ומברך, ואח"כ מתלבש ומברך לובש ערומים, ורק אח"כ הולך ושונה ומברך ברכת התורה.

ולדעת הר"מ דס"ל דסדר הברכה הוא אחר ברכת השחר, אמר מו"ח שליט"א שיש לבאר מה שאמרו שם שלא בירכו בתורה תחילה, היינו שבאמת ברכו ברכת התורה, אלא שלא ברכו בתורת ברכת השחר שתיקנו חכמים אלא מחמת החיוב מדאורייתא לברך על התורה, וזהו שאמרו שם שלא בירכו בתורה תחילה בתחילת היום עם כל ברכת השחר, והוא לפי שלא ראו אותו כצורך כשאר כל צרכי הגוף שמברכין עליהם.

ולכאורה יש לפרש להיפוך, דלמש"נ מדברי האחרונים בגדר ברכת התורה שהוא כברכת השחר, נמצא דחלוקה ברכת התורה שמתורת ברכת השחר, דברכת התורה שמתורת ברכת השחר אין הברכה באה תחילה על התורה, אלא עצם הברכה היא החיוב, ואך שצריך ללמוד דברי התורה כדי שלא תהא הברכה לבטלה, הלא מעתה נראה, דודאי ברכו ישראל כל יום ברכת התורה, אך לא ברכו אלא מדינא דברכת השחר, כשאר כל הברכות שתיקנו חכמים לברך בשחר, אך לא בירכו על עצם התורה עצמה, וזהו שאמרו לא ברכו בתורה תחילה, היינו שלא היתה הברכה בתורת ברכה שלפני התורה, אלא בירכו כל יום ככל הברכות.

בענין ברכת התורה על נ"ך ועל תורה שבעל פה.

איתא בברכות [דף יא:] בשמעתא דברכת התורה על מה מברכין, שדעת ר"ה שאין מברכין רק על מקרא, ור' יוחנן אמר דאף למשנה צריך לברך, ור' אלעזר אמר דאף על התלמוד, וכתב ברבינו יונה בביאור שיטת ר"י וז"ל, משנה גם כן מפרש הפוסקים, ומשם לומד טעמי המצוות, אבל לתלמוד שהוא פירוש המשנה לא, דאין צריך לברך על הפירוש, ור' אלעזר אומר דאף לתלמוד שגם כן מפרש עיקרי המקראות.

ובעמק ברכה [ברה"ת א'] תמה, הא חיובא דברכת התורה על מצות תלמוד תורה היא, וא"כ אדרבה, מן הדין לברך על תורה שבעל פה יותר מאשר תורה שבכתב, דעיקר לימוד התורה הוא בתורה שבעל פה שממנה יוצאת הוראה מה לעשות, והכריח מזה, דחובת ברכת התורה אינה על 'מצות תלמוד תורה', אלא על החפצא של תורה, כדכתיב כי שם ה' אקרא הבו גדול לאלהינו, ו'שם ה' אקרא' היינו בתורה שבכתב, עכ"ד. ולפי' המהרש"א הנ"ל הוא מחוור מאד.

ובדבר אברהם [ח"א סי' ט"ז סק"ח] צידד דחובת ברכת התורה מדאורייתא היא רק על תורה, ואילו על נ"ך ועל התלמוד חובתה רק מדרבנן, [ומה שהביא כן מהמשכנות יעקב (סי' ס"ג) צ"ע שכוונתו שם לענין אחר].

בבעל העיטור כתב דמה שאמרו במכילתא [פרשת בא] דכל העוסק בתורה פטור מן התפילין, היינו דוקא בעוסק בתורה שבכתב, ובטור [או"ח סי' ל"ח] נתקשה מה"ת לחלק בזה, והלא שניהם שוים גם לענין לברך ברכת התורה, ולמש"נ ניחא קושית הטור שבאמת אף לענין ברכת התורה חלוקים המה, ובר"ן ר"ה [דף יז.] פירש כוונת המכילתא דהעוסק בתורה אין צריך אות שדברי תורה הן עליו לאות, עכ"ד, ולפי"ז שיטת הבעה"ט מחוורת.

ובעניני שבועות הארכתי ביסוד פלוגתתם האם מברכין ברכת התורה על תורה שבעל פה מדאורייתא, ויעוין לקמן, או רק מדרבנן כדרך שמברכין על כל המצוות, עוד נתבאר שם ליישב קושית הב"י דיסוד מה שהעוסק בתורה פטור מן התפילין הוא לפי שעסק התורה אות הוא עליו, ואין אות אלא בדבר הניכר, והיינו ע"י הקריאה ומתוך הספר, אך בתורה שבעל פה שעיקר קיומה בהגיון הלב לדעת הגר"א אין בזה שום היכר ואות.

הלא מעתה נראה, דחובת ברכת התורה על התלמוד היא דוקא כשהעסק בתורה שבעל פה בא לפרש את תורת ה' שבכתב, דבזה שפיר יש לברך ברכת התורה מחמת לתא דתורה שבכתב, אך אם אין העסק בתורה שבע"פ בא כפירוש תורת ה', אלא לומדה כתורה מסוימת לעצמה, באמת אין חובת ברכה"ת, וזו היתה סיבת חטאם שלא בירכו בתורה תחילה, וזוהי התשובה על עזבם את 'תורת ה', שעזבו בתורתם את תורת ה' שבכתב.

אכן באמת תמוה לפי"ז למה מברכין ברכת התורה על כל מילי דרבנן, כגון הלכות חנוכה ופורים ונטילת ידיים, והרי לדעת רבינו יונה אין מברכין ברכת התורה אלא על תורה שבכתב, ומה שמברכין על התלמוד הוא רק משום שהוא בא לפרשת המקראות, וא"כ אף דודאי שם תורה עלה, אך ברכת התורה תליא בתורה ופירושיה, ואף שיש לאו דלא תסור, מ"מ אין הלכות דרבנן באים לפרש לקרא דלא תסור, והיא קושיא עצומה.

ובמשכנות יעקב [או"ח סי' ס"ג] כתב עפי"ד הירושלמי שאין מברכין ברכת התורה מדאורייתא אלא בקריאת התורה ברבים, [וכן האריך בדבר אברהם שם], ומאחר דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, לכן לחד מאן דאמר מברכין רק על התורה שבכתב, או גם על המדרש שדורש את המקראות, ואילו למאי דקי"ל כמ"ד דמברכין אף על הגמרא, אין זה שייך למצות ברכת התורה, אלא כדרך שמברכין ברכת המצוות על כל המצוות.

ברם לפי מה שהכריע במ"ב [סי' מ"ז סק"א] כדעת השאגת אריה דעל כל מה שלומד מברך ברכת התורה מדאורייתא, ועפי"ז הכריע דבספק אם בירך צריך לברך ככל ספק תורה לחומרא, באופן דלפי"ז לא מצינו כלל שיש חפצא של ברכת התורה מדרבנן כדרך שמברכין על כל המצוות, וא"כ יש לעיין מניין שמברכין על מילי דרבנן, וצריך לדחוק דפשיטא להפוסקים דמברכין על כל מילי דרבנן, כדין כל ברכת המצוות.

ובאשל אברהם להגאון מבוטשאטש [סי' מ"ז ס"ג] כתב וז"ל, אולי גם כל מילי דרבנן גם שייך בהם לא תסור וכו', וממילא גם הלימוד וההגיון בהם מצוה, מ"מ אולי לא החמירו חז"ל מללמוד בהם קודם ברכת התורה הק', אך משמעות לשון השו"ע וכו' היא שגם מילי שהם אסמכתא בעלמא וכל שמפורש במשניות צריך ברכה, ואולי גם מה שאינו לגדר לדאורייתא כלל, כיון שנצטוינו על לא תסור הוא כדברי תורה ממש.

ובר"מ [סוף אהבה בסדר התפילות] כתב וז"ל, אחר פרשת צו ברכת כהנים קוראין משנה זו אלו דברים שאין להם שיעור וכו', אמר ר"ז בנות ישראל הם החמירו על עצמן שאפילו רואות דם טיפה כחרדל יושבות עליה ז' ימים נקיים, וכתב הגאון מבוטשאטש [שם ס"ב] שהטעם שאומרים מימרא זו הוא ללמדנו דאף על מילי דרבנן מברכין ברכת התורה, כמשמעות דברי השו"ע.

ונפ"מ בזה, דהנה איתא בירושלמי שאם בירך אהבה רבה ידי חובת ברכת התורה והוא ששנה על אתר, ולמש"נ אם שנה הלכות חנוכה וכדו' לא יצא ידי חובתו, אכן בארץ צבי [ח"א סי' ט"ז] כתב דכל הך דינא דבעינן שיהא שונה על אתר הוא דין דרבנן, וא"כ י"ל דסגי לזה במילי דרבנן, בפרט למה שפלפלו שם דעיקר הא דבעינן שיהא שונה על אתר אינו מהלכות ברכת התורה, אלא מדין ברכת המצוות, ולזה סגי אף במילי דרבנן.

נשמח לקבל הארות והערות על המאמר במייל המערכת